

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

VUKASOVIĆ T., LYZANETS A. DIGITAL TRANSFORMATION AS A DRIVER OF GLOBAL ECONOMIC GLOBALIZATION	8
AŠKERC ZADRAVEC K., PUGACHEVSKA K. FORMATION OF A NEW PARADIGM OF STATE ECONOMIC POLICY IN THE CONTEXT OF GLOBAL TRANSFORMATIONS	10
ІВАНОВ Ю., ШЛИКОВА В. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ЄС В СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	11
КАПЛІЙ Т. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ НІМЕЧЧИНИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	14
ЛЮБИЦЕВА О., СИРОВЕЦЬ С., ЛУЖАНСЬКА Т. ВІЗІЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СТРАТЕГІЧНА МЕТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	17
ЛУЖАНСЬКА Т., ІЛЬТЮ Г., ТУРЯНИЦЯ А. ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	20
ЛИЗАНЕЦЬ А., ПРИГУЛА В. ВПЛИВ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ НА КАДРОВУ ПОЛІТИКУ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	23
МАТВІЙЧУК Л., ЛЕПКІЙ М., ЛУЖАНСЬКА Т. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ТА ЕКОНОМІКА ВОЄННОГО ЧАСУ	26
МОСКАЛЮК С., МЕТІЛЬ Т. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ	30
ПАПП В., БОШОТА Н., ЛУКАВЕЦЬКА В. РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	32
ПОЛЯКОВА О. ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЛЯ ЗЕЛЕНОЇ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ	35
ПАСЄКА С., МАРАКСІНА С. РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	38
РОСОЛА У., РОСОЛА А. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА У ВИМІРІ ВОЄННОГО СТАНУ	41
РОМАНЮК Р. АНАЛІЗ РИНКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ	43
ЧЕРНИЧКО Т., ЦОГЛА С. ДЕМОГРАФІЧНІ ВИКЛИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	45

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

БОСТАН В., МЕТІЛЬ Т. СТРАТЕГІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА СТРИМУВАННЯ УРБАНІЗАЦІЇ	48
ВЕРЕЦЬКИЙ Д. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	50
ДЖУНКОВСЬКА К., МАЙСАК В. УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО РИНКУ ЄС	52
ДОНЧЕНКО О. ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ЦИФРОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ	54

УЛЯНА РОСОЛА

PhD, доцент,

доцент кафедри економіки та фінансів,

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

АНАТОЛІЙ РОСОЛА

аспірант,

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА У ВИМІРІ ВОЄННОГО СТАНУ

Продовольча безпека у вимірі воєнного стану є однією з базових складових національної безпеки держави, адже вона безпосередньо пов'язана із забезпеченням життєдіяльності населення, соціальною стабільністю та економічною стійкістю країни. У мирний час продовольча безпека розглядається як гарантована можливість кожної людини мати фізичний та економічний доступ до достатньої кількості якісних і безпечних продуктів харчування. Проте в умовах війни ця категорія набуває значно ширшого змісту, оскільки стає критичною не лише для добробуту громадян, а й для виживання держави загалом. Воєнний стан створює численні виклики, які порушують звичні механізми виробництва, розподілу та споживання продовольства.

«Стабільність» продовольчої системи та відокремлених систем постачання означає витривалість, тоді як «стійкість» («resilience») – здатність функціонувати в умовах невизначеності та забезпечувати всіх достатньою, належною та доступною їжею попри різні, зокрема непередбачувані, потрясіння [1]. Стойкість залежить від рівня розвитку виробничих сил та, водночас, впливу глобальних та регіональних шоків (криз), що робить її наріжним каменем для вироблення політик і планів забезпечення продовольчої безпеки [2].

Насамперед, суттєвий вплив на продовольчу безпеку мають прямі наслідки бойових дій. Руйнування інфраструктури, зокрема доріг, мостів, складів, елеваторів, портів і логістичних центрів, значно ускладнює транспортування продуктів харчування. Пошкодження або замінування сільськогосподарських угідь призводить до скорочення посівних площ і зниження врожайності. Втрата техніки, пального та інших ресурсів також негативно позначається на аграрному виробництві. Усе це спричиняє скорочення обсягів виробництва продовольства і створює передумови для дефіциту окремих видів продукції.

Окрім фізичних руйнувань, важливим чинником є порушення логістичних ланцюгів. Блокади транспортних шляхів, обмеження експорту та імпорту, зниження пропускної здатності портів і прикордонних переходів призводять до перебоїв у постачанні продуктів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це особливо відчутно для країн, які значною мірою залежать від імпорту продовольства або, навпаки, орієнтовані на експорт аграрної продукції. У таких умовах навіть тимчасові затримки можуть спричинити різке зростання цін і панічні настрої серед населення.

Суттєвим викликом є також людський фактор. Мобілізація, вимушене переселення, евакуація населення та міграційні процеси призводять до нестачі робочої сили, особливо у сільському господарстві. Багато працівників аграрного сектору змушені залишати свої робочі місця, що ускладнює проведення сезонних польових робіт, збирання врожаю та забезпечення безперервності виробничого процесу. У результаті це негативно впливає на загальний обсяг виробництва продуктів харчування.

В умовах воєнного стану значно зростає роль держави у забезпеченні продовольчої безпеки. Держава повинна здійснювати ефективне регулювання ринку продовольства, контролювати ціни на соціально важливі продукти, запобігати спекуляціям та забезпечувати рівномірний розподіл ресурсів. Одним із ключових інструментів є формування та використання стратегічних продовольчих резервів, які дозволяють

підтримувати стабільність у разі перебоїв із постачанням або різкого зростання попиту. Також важливо забезпечувати підтримку аграрного сектору через надання фінансової допомоги, субсидій, пільгового кредитування та податкових стимулів.

Не менш важливим напрямом є організація ефективної логістики. У воєнних умовах особливого значення набуває створення безпечних транспортних коридорів для доставки продовольства до постраждалих регіонів. Це може включати як внутрішні маршрути, так і міжнародні гуманітарні коридори. Важливу роль у цьому процесі відіграє координація між державними органами, військовими структурами та міжнародними організаціями.

Адаптація до умов війни вимагає також впровадження інноваційних підходів у сільському господарстві. Використання сучасних технологій, таких як автоматизовані системи обробки ґрунту, дрони для моніторингу полів, точне землеробство, дозволяє підвищити ефективність виробництва навіть в умовах обмежених ресурсів. Крім того, розвиток локального виробництва та підтримка малих фермерських господарств сприяють зменшенню залежності від зовнішніх постачань і підвищенню стійкості продовольчої системи.

Важливим аспектом продовольчої безпеки є її соціально-психологічний вимір. У період війни населення часто стикається з відчуттям невизначеності та страху, що може призводити до панічних закупівель, накопичення продуктів та порушення балансу на ринку. Нестача продовольства або навіть її загроза здатні викликати соціальну напругу, зростання рівня конфліктності та недовіри до влади. Тому важливим завданням держави є забезпечення прозорої комунікації з населенням, інформування про реальний стан продовольчого забезпечення та запобігання поширенню дезінформації.

Міжнародний вимір продовольчої безпеки в умовах війни також набуває особливого значення. Багато країн потребують підтримки з боку міжнародної спільноти у вигляді гуманітарної допомоги, фінансових ресурсів та технічної підтримки. Міжнародні організації відіграють важливу роль у координації поставок продовольства, реалізації програм допомоги та відновлення аграрного сектору. Водночас глобальні ринки також зазнають впливу воєнних конфліктів, що може призводити до коливань цін, дефіциту продукції та зміни торговельних потоків.

Окрему увагу слід приділити питанню довгострокової стійкості продовольчої системи. Воєнний стан, як правило, має не лише короткострокові, а й тривалі наслідки для економіки та сільського господарства. Відновлення зруйнованої інфраструктури, розмінування територій, повернення до обробки земель і відновлення виробничих потужностей потребують значного часу та ресурсів. Тому вже під час війни необхідно закладати основи для післявоєнного відновлення, розробляти стратегії розвитку аграрного сектору та підвищення його конкурентоспроможності.

Таким чином, продовольча безпека у вимірі воєнного стану є складним і багатограним явищем, яке охоплює економічні, соціальні, політичні та гуманітарні аспекти. Її забезпечення вимагає комплексного підходу, що поєднує ефективну державну політику, підтримку аграрного сектору, розвиток інновацій, міжнародну співпрацю та активну участь громадянського суспільства. Лише за умови скоординованих дій усіх зацікавлених сторін можна забезпечити стабільність продовольчого забезпечення населення навіть у найскладніших умовах війни та створити передумови для успішного відновлення країни в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Tendall D.M., Joerin J., Kopainsky B., Edwards P., Shreck A., Le Q.B., Kruetli P., Grant M., Six J. Food system resilience: defining the concept. Global Food Security. 2015. Vol. 6. P. 17–23. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2015.08.001>.

2. *Ujjwal K. C., Campbell-Ross H., Godde C., Friedman R., Lim-Camacho L., Crimp S. A systematic review of the evolution of food system resilience assessment. Global Food Security. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2024.100744>*

УДК 656:338.47:334.7(477)

РОЛАНД РОМАНЮК

здобувач третього (освітньо-наукового) ступеня доктора філософії
Мукачівський державний університет, Мукачево, Україна

Наковий керівник: ТЕТЯНА КУЧІНКА

кандидат економічних наук, завідувач відділу аспірантури,
Мукачівський державний університет, Мукачево, Україна

АНАЛІЗ РИНКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ

Транспортно-логістична галузь є однією з ключових ланок національної економіки, яка в умовах війни трансформувалася з сервісної інфраструктури на критичний елемент виживання держави. Ринок логістики в Україні розвивається у відповідності до тенденцій на світовому ринку, проте на нього критично впливає економічний потенціал країни, руйнування ланцюгів постачання та блокування традиційних транспортних коридорів. Рівень розвитку логістики в Україні наразі є нижчим порівняно зі світовими показниками, що пов'язано із недостатнім рівнем використання власного потенціалу та триваючими воєнними діями [1]. Україна знаходиться на етапі вимушеної консолідації галузі та якісного переформатування послуг, що надаються транспортно-логістичними компаніями.

Питанням ринку логістичних послуг присвятили увагу такі вітчизняні науковці, як Нагорний Є., Берестенко В., Васильців Н., Нев'ядомський Р. І. та інші [2, 6, 7, 8]. Попри значну кількість напрацювань, дана тема потребує постійного оновлення, оскільки підприємства перебувають у стані перманентної адаптації до нестандартних умов війни, що вимагає нових теоретико-методологічних підходів до управління.

Історичний генезис ринку логістичних послуг в Україні, що розпочався наприкінці ХХ століття з приходом глобальних операторів (UPS, TNT, Schenker), сформував підґрунтя для переходу від простих перевезень до комплексних моделей [2].

На даний час на ринку України послуги надають 5PL-оператори, які представлені практично на усіх рівнях логістичного сервісу та різняться видом послуг які надають [3]:

1PL – логістичний інсорсинг як вид логістичного сервісу під час якого підприємство здійснює перевезення власним транспортом і його підрозділ є автономним;

2PL – частковий логістичний аутсорсинг як вид логістичного сервісу під час якого складування або перевезення здійснюється із залученням сторонніх підприємств але, водночас, підприємства самостійно керує ланцюгами поставок. За такою схемою працюють українські 2PL-оператори Нова Пошта, Міст Експрес, Інтайм, Delivery та інші;

3PL – комплексне логістичний аутсорсинг як вид логістичного сервісу під час якого власник вантажу не організовує зовнішній логістики. Це багатопрофільні логістичні провайдери, які спеціалізуються на доставці товару, його пакування, проходження митниці тощо. На українському ринку за такою схемою працюють такі компанії як DHL, Neolit, Black Sea Shipping Service Ltd., Гранд Логістик, УВК та інші;

4PL – інтегрований логістичний аутсорсинг як вид логістичного сервісу під час якого замовник залучає аутсорсера для реалізації функцій транспортної логістики, передає право управління логістичними бізнеспроцесами йому, в тому числі на їх проектування та управління;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>